سطوح مشارکت فعال ورزش ایران در دوران شیوع ویروس کووید ۱۹

بیتا عرب نرمی،* امین رشیدلمیر**

کدارکید: 0000-0002-2618-6013
کدارکید: 0000-0002-4476-9335

چکیده

شیوع بیماری کووید-۱۹ نقش مهمی در برساختن فضاهای فیزیکی و اجتماعی ورزشی داشته است و ماهیت حضور و مشارکت در ورزش را دستخوش تغییرکرده است. هدف این مقاله تحلیل جامع "سطوح مشارکت فعال ورزش ایران در دوران شیوع ویروس کرونا" است. داده‌ها با استفاده از روش مصاحبه و مشاهده جمع‌آوری شدند و به روش تحلیل موضوعی تحلیل و بررسی شدند. از دسته‌بندی الگوهای معنادار کنش‌گران در دوران شیوع ویروس کرونا، مضامین فراگیر مشارکت منظم، مشارکت نامنظم و مشارکت سطح نخبه استخراج گردید که مقولات اصلی آن به ترتیب شامل " تطبیق ورزش در خانه" ، "مصرف تظاهری ورزش" و "مسئولیت اجتماعی" می‌باشد. همچنین از تجزیه و تحلیل داده‌ها بر اساس سطوح فعال مشارکت ورزش (ورزش تعلیم و تربیتی، ورزش همگانی و تفریحی، ورزش قهرمانی و ورزش حرفه‌ای) مضامین مهمی استخراج گردید. در سطح، ورزش تعلیم و تربیتی مضمون اصلی "بلاتکلیفی " و مضامین فرعی"پراکندگی موضوعی ورزش آموزشی"، "پراکندگی جغرافیایی ورزش آموزشی"، " انفعال ذاتی ورزش تربیتی" و "موقعیت حاشیه‌ای ورزش تربیتی در مختصات ورزش کشور" استخراج شده است. در سطح ورزش همگانی و تفریحی مضمون"تحول" و مضامین فرعی " ورزش در انزوا"، "حذف انواع تفریحات ورزشی"، "محدودیت‌های زمینه‌ای در مشارکت" و "تغییر در دسترسی" حاصل شده است. در سطوح ورزش قهرمانی و حرفه‌ای مضمون "چالش کارکردی" و مضامین فرعی "نمایش و خود بیان‌گری"، "چالش هویت"، "تبلیغ و فروش" بدست آمده است. تأثیرات این دوران بر سطوح مشارکتی در ورزش، نیاز به تحلیل‌های عمیق با فاصله زمانی دورتر دارد. حذف فضاهای فیزیکی ورزش اگر چه در کوتاه‌مدت به بی‌تحرکی زیادی منجر شده، اما موقعیت‌های فوق‌العاده‌ای از ارتباط بین سطوح مشارکت را برای بررسی در پیش روی محققان ورزشی قرارداده است که می‌تواند به مشارکت‌های پایدارتری در سطوح مشارکت عامه کمک کند.

کلیدواژه‌ها: کرونا، مشارکت در ورزش، ورزش تعلیم و تربیتی، ورزش همگانی و تفریحی، ورزش قهرمانی، ورزش حرفه‌ای

---

* استادیار گروه علوم ورزشی، دانشکده علوم انسانی دانشگاه دامغان؛ استادیار مدیریت ورزشی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه نیشابور (نویسندهٔ مسئول). b.arabnarmi@du.ac.ir

** استادیار مدیریت ورزشی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه نیشابور
a.rashidlamir@neyshabur.ac.ir

مقاله علمی پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۷/۲ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۲/۹

مسائل اجتماعی ایران، سال دوازدهم، شمارهٔ اول، بهار و تابستان ۱۴۰۰، صص ۱۴۳-۱۶۶

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-29]
[DOR: 20.1001.1.24766933.1400.12.1.12.8]
[DOI: 10.52547/jspi.12.1.143]

۱. مقدمه و بیان مسئله

این مقاله با توجه به ضرورت ایجاد یک دیدگاه کلی نسبت به تغییرات اساسی ورزش در دورۀ پاندمی کرونا انجام شده‌است. شیوع این بیماری حوزه‌های مختلفی از جمله پزشکی، بهداشت، ارتباطات، اقتصاد، فرهنگ، گردشگری، ورزش و ... را تحت تأثیر قرار داده است. برای شناخت و رویارویی با این پدیده، همکاری‌های میان رشته‌ای با موضوع کووید-۱۹ بین سایر حوزه‌های تحقیقاتی ضروری است. ون و همکاران[۱] (۲۰۲۰) معتقدند در حالی که دیدگاه‌های گسسته در مورد کووید-۱۹ دارای ارزش هستند؛ تحقیقات میان رشته‌ای می‌توانند نقش اساسی در هدایت این بحران بی‌سابقه جهانی بهداشت داشته باشند. این تحقیقات کانون نوآوری و ابزاری ارزشمند برای مقابله با مشکلات پیچیده تلقی می‌شود (اوکوموز و همکاران[۲]، ۲۰۱۸: ۵۴۱). انتشار ویروس کرونا تأثیر قابل توجهی بر سایر ابعاد اجتماعی و فرهنگی ایران داشته است یکی از حوزه‌هایی که با شیوع ویروس کووید-۱۹ دچار چالش و تحول شده‌است، حوزۀ مشارکت ورزشی است. این مقاله در نظر دارد پاندمی کووید-۱۹ و شرایط مشارکت در ورزش ایران را بررسی کند. تغییر در سطوح مختلف مشارکت ورزشی دارای پیامدهای پیچیده و گسترده‌ای در سطوح قهرمانی و مشارکت عامه است. این پیامدها شامل لغو برنامه‌های ورزش تربیتی در مهد کودک، مدارس و دانشگاه‌ها در پی تعطیلی این مؤسسات، لغو دوره‌های آموزشی و تمرینی در باشگاه‌ها و سالن‌های ورزشی، لغو اجتماعات ورزشی، لغو تمرینات آمادگی بسیاری از تیم‌های ورزشی و ممنوعیت برگزاری صدها تورنمنت، اردو و رویداد ورزشی است که تبعات اقتصادی و اجتماعی آن در حوزۀ ورزش و در حوزۀ عمومی قابل توجه است. از جمله نتایج کوتاه مدت اجتماعی و اقتصادی آن می‌توان به لغو هزینه مشارکت در ورزش و تغییر در نوع تقاضا برای خرید کالاهای ورزشی، تغییر وضعیت اقتصادی بسیاری از مربیان پاره وقت و قراردادی، کاهش وضعیت درآمدی خود اشتغالی‌های ورزش، واگذاری باشگاه‌های ورزشی به دلیل مشکلات اقتصادی، دوری از فضای ورزش و تغییر رفتارهای فعالیت‌بدنی برای تعداد زیادی از مشارکت‌کنندگان، عدم امکان انجام فعالیت ورزشی مورد علاقه برای بسیاری از اقشار، لغو مسابقات، ممنوعیت حضور هواداران در استادیوم‌های ورزشی و به تعویق افتادن رویدادهای مهم ورزشی جهان اشاره کرد. بنابراین ضروری است، تأثیر این همه‌گیری و تبعات آن را بر سطوح مختلف مشارکت ورزش بررسی شود.

۱. Wen et al.

۲. Okumus et al.

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-29]

[DOR: 20.1001.1.24766933.1400.12.1.12.8]
[DOI: 10.52547/jspi.12.1.143]

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-29]

[DOR: 20.1001.1.24766933.1400.12.1.12.8]

[DOI: 10.52547/jspi.12.1.143]

۲. مبانی نظری

مبنای نظری پژوهش، تقسیم‌بندی انواع مشارکت ورزشی به چهار سطح ورزش تعلیم و تربیتی، ورزش همگانی و تفریحی، ورزش قهرمانی و ورزش حرفه‌ای است که در سند نظام جامع توسعهٔ ورزش کشور از آن به عنوان *چهار سطح مشارکت فعال ورزش* در جامعه تعبیر شده‌است. ورزش تربیتی یا ورزش مدارس و دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزشی و دانشگاه‌ها دو بخش آموزشی و فوق برنامه پیگیری می‌شود. ورزش همگانی تفریحی به ایجاد و امکان‌سازی برای فعالیت جسمانی بدون محدودیت جسمی، جنسی و سنی تأکید دارد. ورزش قهرمانی، همان ورزش مدال‌آور است که فدراسیون‌ها و هیأت‌های ورزشی برای آن تلاش می‌کنند. ورزش حرفه‌ای نیز توسط باشگاه‌ها پیگیری می‌شود (قاسمی و همکاران، ۲۰۰۷: ۱۳۵). این پژوهش بر ضرورت مدیریت در همه سطوح مشارکت ورزش در دورهٔ پاندمی کرونا تأکید دارد. ادبیات نظری و پیشینهٔ پژوهش بر دو دسته از تحقیقات تکیه دارد؛ نخست، پژوهش‌هایی که در ارتباط با سنجش مشارکت ورزش و مدل‌های مشارکت ورزش انجام شده‌است و دوم، پژوهش‌هایی که در ارتباط با شیوع پاندمی کووید- ۱۹ در حوزه ورزش صورت گرفته‌اند. لذا پیشینهٔ عمومی پژوهش شامل تمام پژوهش‌هایی است که در ارتباط با تقسیم بندی، سطح بندی و اولویت‌بندی مشارکت ورزش تلاش کرده‌اند و پیشینهٔ تخصصی این پژوهش، شامل پژوهش‌های محدودی است که در بازه زمانی شیوع ویروس، هر یک از سطوح مشارکت ورزش را بررسی کرده‌اند.

در بخش پیشینهٔ عمومی، مطالعات بسیاری وجود دارد که نقش انواع متغیرهای تأثیرگذار را در مشارکت ورزشی بررسی کرده است؛ متغیرهایی مانند جنسیت (اسپورت انگلند[۱] ،۲۰۰۴) ، سن (گرتون و تیلور[۲]،۲۰۰۱)، تحصیلات (چیردر و همکاران [۳]، ۲۰۰۲)، درآمد (گرتون و تیلور،۲۰۰۱)، شغل (گرتون و تیلور،۲۰۰۱)، اندازهٔ جمعیت (چیردر و همکاران، ۲۰۰۲) و نوع خانواده (لی وهارگاوا [۴] ،۲۰۰۴) را در نظر گرفته‌اند. از مدل‌های مشارکت شناخته شده نیز می‌توان به مدل‌های مول و همکاران[۵] (۲۰۰۵)، مدل مشارکت ورزش گرین[۶] (۲۰۰۷)، و مدل

۱. Sport England
۲. Gratton & Taylor
۳. Scheerder et al.
۴. Lee & Bhargava
۵. Mull et al.
۶. Green

مشارکتی شیلبوری و همکاران[۱] (۲۰۰۸) اشاره کرد. این مدل‌ها رویکرد سلسله مراتبی به سطوح مشارکت ورزشی دارند. در ارتباط با شیوع ویروس کووید-۱۹ مطالعات قابل توجهی در زمینهٔ علوم انسانی پزشکی[۲] انجام شده‌است که موضوعات اخلاق، جامعه و انسان‌شناسی و ورزش را شامل می‌شود. در موضوع پاندمی و ورزش قهرمانی و حرفه‌ای، پژوهش‌های پراکنده‌ای انجام شده‌است که هرکدام با رویکرد متفاوت، وضعیت استادیوم‌ها و یا تداوم رقابت‌ها و ورزشکاران را در این سطح بررسی کرده‌اند. به عنوان مثال؛ وو و مک‌گوگان[۳](۲۰۲۰) تأکید کرده‌اند که که ارائه دهندگان خدمات پزشکی ورزشی که در مراقبت از ورزشکاران رقابتی درگیر هستند باید از راهکارهای پیشگیری، علائم شایع بیماری ، گزینه‌های درمانی احتمالی و آگاهی از بازگشت مجدد به ورزشکاران پس از این بیماری عفونی آگاه باشند. تورسدل و اسیف[۴] (۲۰۲۰) به پیشگیری از ابتلا به کرونا تاکید و بر تأثیر آن بر ظرفیت هوازی قهرمانان تذکر دادند. در گزارش آتالانتا (۲۰۲۰) به چگونگی تبدیل یک ورزشگاه به یک نقطه داغ برای انتقال ویروس کرونا پرداخته شده‌است. حسن‌زاده و همکاران (۲۰۲۰) نیز بر غربالگری هدفمند در استادیوم‌هایی که در طول اپیدمی برگزار می‌شود تأکید کردند. برمر(۲۰۲۰) با نگاه گسترده‌تری به پایان جهانی شدن و میزان دوام ورزش جهانی اشاره می‌کند و (آدامز و همکاران، ۲۰۲۰) این سؤال را مطرح می‌کنند که آیا ادامهٔ جهانی شدن ورزش رقابتی‌می‌تواند با سرعت پایدار ادامه یابد. چند پژوهش نیز سطوح پایهٔ مشارکتی را مورد توجه قرار داده‌اند برای مثال؛ اله-وردی‌پور(۲۰۲۰) معتقد است که انبوهی از اطلاعات در رابطه با ابعاد مختلف بیماری کووید-۱۹ از طریق رسانه‌های مختلف در اختیار مردم قرار داده‌شده است تا جایی که پاندمی کرونا به اینفودمی[۵] تبدیل شده است (زروکستس[۶]،۲۰۲۰). بنابراین، تأثیر اینفودمی و دیگر هراسی[۷] (جوکولویک و همکاران[۸]، ۲۰۲۰: ۱۰) می‌تواند بر ابعاد مختلف مشارکت به ویژه، مشارکت سطوح پایین‌تر در ورزش (و سایر عرصه‌های اجتماعی) در دوران کرونا و پساکرونا تأثیرگذار باشد. چن و همکاران (۲۰۲۰)، به اهمیت برنامه تمرینات خانگی ایمن و قابل اجرا برای

---

۱. Shilbury et al.

۲. Medical Humanities

۳. Wu & McGoogan

۴. Toresdahl & Asif

۵ Infodemic مانند اپیدمی، منجر به انتشار حقایق ترکیب شده با شده با گمانه زنی‌ها و شایعات در سراسر جهان از طریق وسایل ارتباطی امکان پذیر شده‌است.

۶. Zarocostas

۷. xenophobia

۸. Jakovljevic et al.

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-29]

[DOR: 20.1001.1.24766933.1400.12.1.12.8]
[DOI: 10.52547/jspi.12.1.143]

جلوگیری از آلودگی به ویروس پرداختند. همچنین دستورالعمل‌های ورزشی بسیاری از سوی نهادهای متولی ورزش برای فعال ماندن و ورزش کردن در دوران قرنطینه صادر شده است که می‌توان به توصیه‌های وزارت ورزش فرانسه اشاره نمود (وب‌سایت وزارت ورزش فرانسه، ۲۰ آوریل ۲۰۲۰). آدامز و همکاران (۲۰۲۰) به برجسته شدن نابرابری‌ها در ورزش توسط همه‌گیری اشاره می‌کنند و ایوانز و همکاران (۲۰۲۰) به تأثیر فاصله اجتماعی در ورزش در سطح عمومی تأکید می‌کنند. به طورکلی پژوهش‌های محدودی در ارتباط با مشارکت ورزشی و شیوع پاندمی انجام شده‌اند که عمدتاً رویکرد مشارکتی نداشته و یا سطوح بالای مشارکت (حوزهٔ ورزش قهرمانی و حرفه‌ای) را مورد توجه قرار داده‌اند و بررسی تغییرات مشارکت در تمام سطوح به ویژه، پایه مورد توجه نبوده است، همچنین تاکنون تغییرات سطوح مشارکت در ورزش در دوران پاندمی بررسی نشده‌است؛ این پژوهش تلاش می‌کند تا کیفیت تغییرات سطوح فعال مشارکت در ورزش را در دورهٔ همه‌گیری مورد تحلیل قرار دهد.

۳. روش‌شناسی

پژوهش حاضر از نوع کیفی است. داده‌های پژوهش به صورت گسترده با استفاده از روش مصاحبه و مشاهده جمع‌آوری و به روش تحلیل موضوعی[۱] تحلیل و بررسی شد. مراحل تجزیه و تحلیل داده‌ها در این روش شامل شش مرحله‌ی آشنایی با داده‌ها، ایجاد کدهای اولیه، جستجوی تم‌ها، بازبینی تم‌ها، تعریف و نام‌گذاری تم‌ها و تهیه گزارش است (براون و کلارک[۲]، ۲۰۰۶). روش تحلیل موضوعی، به دسته‌بندی الگوهای معنا از مجموعه داده‌ها می‌پردازد. این روش دارای انعطاف‌پذیری است و ابزار پژوهشی مناسبی را می‌سازد که در عین سادگی، امکان ایجاد داده‌هایی غنی و پیچیده را فراهم می‌کند. از دیگر مزایای این روش می‌توان به مواردی چون؛ سرعت نسبی انجام، تناسب با رویکردهای مشارکتی (شرکت‌کننده به عنوان همکار)، توانایی تلخیص مفید ویژگی‌های کلیدی از بدنه وسیعی از داده‌ها، ارائهٔ توصیف عمیق از داده‌ها، توانایی برجسته کردن شباهت‌ها و تفاوت‌ها از میان داده‌ها، توانایی تولید بینش‌های غیرمنتظره و امکان تولید تحلیل کیفی مناسب برای توسعه خط مشی‌ها استفاده کرد (بروان و کلارک،۲۰۰۶).

۱. Thematic Analysis

۲. Broun & Clark

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-29]
[DOR: 20.1001.1.24766933.1400.12.1.12.8]
[DOI: 10.52547/jspi.12.1.143]

برای جمع‌آوری داده‌های پژوهش، منابعی انتخاب شد که بیشترین اطلاعات و داده را برای پاسخ به سؤال پژوهش فراهم کند این منابع شامل مصاحبه و مشاهده سایت‌های اینترنتی و صفحات مجازی بوده‌است. جامعهٔ پژوهش شامل کلیه سطوح مشارکت‌کننده در ورزش کشور بود. و نمونه‌گیری در هر یک از سطوح به شکل هدفمند انجام شد. مصاحبه‌ها از میان کنش‌گران هر یک از سطوح مشارکت انجام شد، مصاحبه‌ها بدون ساختار و تنها با بیان یک پرسش در ارتباط با "شیوع بیماری کوید۱۹ و اوضاع ورزش (ورزش کردن) در این روزها" پرسیده شد و اظهارات مشارکت‌کنندگان ثبت گردید. ۳۲ مصاحبه شونده در سطح مشارکتی ورزش تعلیم و تربیتی (شامل ۱۵ دانش‌آموز، ۹ معلم ورزش و ۸ استاد دانشگاه)، ۴۴ مصاحبه شونده در سطح مشارکتی ورزش همگانی (۲۰ زن و ۲۰ مرد، ۴ کارمند در حوزه تربیت‌بدنی) و ۹ مصاحبه شونده در سطوح ورزش قهرمانی و حرفه‌ای (۴ مربی، ۲ قهرمان زن، ۱ بازیکن باشگاهی زن و ۲ فوتبالیست باشگاهی مرد) مشارکت کردند. به دلیل دشواری در دسترسی به مشارکت کنندگان در سطوح ورزش قهرمانی و حرفه‌ای، به طور همزمان با استفاده از روش مشاهده، صفحات مجازی ورزشکاران، مربیان و تعدادی از باشگاه‌ها مورد بررسی قرار گرفتند و پیام‌ها، داستان‌ها، تصاویر و اظهار نظرات آنان در فضای عمومی به مدت ۲۰ روز از فروردین ماه ۱۳۹۹ ثبت شد. ثبت شرایط و کنش‌های آنها، داده‌های بسیاری را در اختیار پژوهشگر قرارداد.

روش مشاهده، دسترسی دشوار به مصاحبه شونده‌ها به ویژه در سطوح قهرمانی و حرفه‌ای را تسهیل نمود. عملکرد، دیدگاه و شرایط بسیاری از کنشگران به ویژه در دو حوزهٔ ورزش قهرمانی و حرفه‌ای از طریق صفحات فضای مجازی قابل حصول بود. از دیگر منابع مشاهدهٔ برنامه‌های ورزشی و آموزشی تلویزیون بود. در مرحلهٔ پالایش اولیه داده‌ها، به طور کلی از مجموع مصاحبه‌ها و مشاهدات ۸۴۰ مفهوم اولیه به عنوان کدهای خام ثبت شد (۲۶۷ مفهوم از بین مصاحبه‌ها و ۵۷۳ مفهوم از مشاهدات، خبرگزاری‌های ورزشی، تلویزیون، وب‌سایت‌ها و صفحات فضای مجازی) و مراحل تجزیه و تحلیل و نام‌گذاری بر روی داده‌ها انجام شد. طبقه‌بندی داده‌ها بر اساس ارتباط معنایی مفاهیم با موضوع پژوهش و تم‌های اصلی بر اساس گروه‌بندی عبارات و مفاهیم شکل گرفتند. به منظور اعتباربخشی به روش تحلیل داده‌ها، کدگذاری به طور شفاف انجام شد و از کدگذار مستقل استفاده شد.

٤. یافته‌های تحقیق

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-29]
[DOR: 20.1001.1.24766933.1400.12.1.12.8]
[DOI: 10.52547/jspi.12.1.143]

یافته‌ها در دوبخش قابل ارائه است؛ در بخش اولیه تحلیل، با در نظر گرفتن مفهوم کلان مشارکت در ورزش (بدون تفکیک سطوح) سه مضمون فراگیر مشارکت منظم، مشارکت نامنظم و مشارکت سطح نخبه حاصل شد.

مضمون "*مشارکت منظم*" پیرامون موضوع مشارکت در دستهٔ اول تعریف می‌شوند. این افراد دارای برنامهٔ ورزشی بودند و در ماه‌های قبل از شیوع برنامهٔ ورزشی منظمی داشته‌اند و تمرین منظم خود را در دوران قرنطینه تا زمان پژوهش (میانگین دو ماه) انجام داده‌اند. درصد قابل توجهی از آنان در روزهای اولیه قرنطینه برنامهٔ تمرینی خود را در خانه به صورت دریافت مشاوره آنلاین، اجرای هماهنگ با مربیان یا همراهان ورزشی خود و یا به صورت مستقل ادامه داده‌اند. مضامین سازمان‌دهنده شامل" تلاش برای دسترسی به دانش"، "رفع مزاحمت‌های محیط برای تمرین" و "تطبیق" بر اساس شرایط تمرین در خانه است. این دسته به تطبیق منزل با شرایط تمرینی پرداخته اند.

مضمون "*مشارکت نامنظم*" پیرامون موضوع مشارکت، که در قالب دستهٔ دوم، تعریف می‌شود شامل افرادی است که فاقد برنامهٔ ورزشی و یا برنامهٔ منظم ورزشی در دوران قبل از شیوع کرونا بوده‌اند. در شرایط عادی نیز بارها تصمیم‌گیری برای تمرین منظم و ترک تمرین را تجربه کرده‌اند. دلایل مختلفی برای بی‌ثباتی مشارکت این دسته وجود داشته است که از مهم‌ترین آنها می‌توان به مشغلهٔ و کمبود وقت و خستگی اشاره کرد. تعداد قابل توجهی از آنها قصد شرکت در برنامهٔ تمرینی جهت نزدیک شدن به بدن ایده‌آل در نوروز را داشته‌اند. و تعدادی از آنها تقریباً در دوران قبل از قرنطینه تا زمان انجام پژوهش هیچ فعالیت تمرینی نداشته‌اند. یافته‌ها نشان می‌دهد که در این گروه نیز، حداقل یکبار به انجام یک برنامهٔ ورزشی فکر کرده‌اند و یا حتی آن را شروع کرده‌اند. بنابر گفتهٔ آنها "کرونا فرصتی برای شروع کارهای عقب افتاده" فراهم کرده است. اما این تصمیمات با طول دورهٔ خانه‌نشینی و عدم امکان حضور در مراسم‌های ویژهٔ نوروز و ... دچار بی نظمی شده و رها شده‌است. مضامین سازمان دهنده شامل "مصرف تظاهری ورزش"، " حذف جذابیت‌ها"، " هویت‌یابی تنها از طریق باشگاه" بوده‌است. چنین استنباط شد که "رفتن به باشگاه" هویت ایجادمی‌کند نه "عمل ورزش کردن".

مضمون "*مشارکت سطح نخبه*" پیرامون موضوع مشارکت که در قالب دستهٔ سوم، تعریف می‌شود شامل ورزشکاران حوزهٔ ورزش نخبه (در قابلیت معنایی وسیع) است. مربی، معلم، ورزشکار دارای شهرت، مربیان ورزش‌های نمایشی مانند پارکور، مربی یوگا، والیبالیست و ... در سطوح مختلف که دارای سرمایهٔ دانشی و نگرشی لازم در این زمینه بوده‌اند. آنها در این شرایط به حفظ "نقش الگو" پرداخته و سبک زندگی فعال را در فضای مجازی و با مقاصد مختلف

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-29]
[DOR: 20.1001.1.24766933.1400.12.1.12.8]
[DOI: 10.52547/jspi.12.1.143]

خیرخواهانه یا اقتصادی تبلیغ می‌کردند. مضامین سازمان دهنده شامل "مسئولیت اجتماعی"، "خلق فرصت" و " ژست ورزشی[1]" می‌باشد (جدول ۱). این سه مضمون در ارتباط با تداوم مشارکت و بدون در نظرگرفتن سطوح مشارکت در نظام جامع ورزش حاصل شده‌است.

جدول ۱) مقولات استنباط شده بر اساس نوع مشارکت

مضمون فراگیر	تعداد مفاهیم معنادار مرتبط	مضامین سازمان دهنده	سایر توضیحات
مشارکت منظم	۹۰	تلاش برای دسترسی به دانش- رفع مزاحمت‌های محیط برای تمرین- تطبیق	*رفع محدودیت تردد و ترافیک دسترسی آسان رفع محدودیت زمانی و مکانی خانه به عنوان باشگاه*
مشارکت نامنظم	۱۰۳	مصرف تظاهری- حذف جذابیت – هویت یابی از طریق باشگاه	دیده شدن *تایید شدن اتمسفر و حس متفاوت در سالن کفش و لباس مخصوص، آینه‌ها و دستگاه‌ها و در نتیجه عدم مشارکت با حذف سائق‌ها*
مشارکت سطح نخبه	۲۴۵	مسئولیت اجتماعی- خلق فرصت- ژست ورزشی	*افزایش چشمگیرحضور در فضای مجازی نقش الگو و ترویج سبک زندگی فعال مقاصد مختلف خیرخواهانه و یا اقتصادی*

یافته‌ها، نشان می‌دهد؛ درحوزهٔ مشارکت در دوران شیوع کووید- ۱۹ ورزشی سه دستهٔ کلی قابل توجه هستند، گروه اول، دارای رفتار تمرینی پایداری بوده و در دوران محدودیت نیز به طریقی به ادامهٔ فعالیت‌های ورزشی خود پرداخته‌اند. بسیاری از آنها دوران قرنطینه را فرصتی برای احیای شرایط و رسیدگی به امور عقب افتاده؛ از جمله، ورزش منظم قلمداد کرده و در این دوران به دنبال افزایش مهارت‌ها، کسب دانش و تغییرات بنیادین جسمی بوده است. آنها از رفع محدودیت تردد و ترافیک و رفع محدودیت زمانی و مکانی برای دسترسی به باشگاه و محدودیت‌های محیطی داخل باشگاه؛ مانند قضاوت و تلف شدن زمان از طریق فرایند تعامل ابراز خرسندی داشتند. در مقابل عده بیشتری نسبت به باشگاه ابراز دلتنگی کرده و محدودیت‌های فضای خانه را برای انجام تمرینات برمی‌شمردند. تعدیل شرایط، اراده و پشتکار، فرصت کافی، انگیزهٔ داشتن بدن مناسب برای دوران پس از کرونا از دیگر مقولات مرتبط با این گروه بود. دغدغه سایر آنان اقدامات جایگزین و تطبیق خانه با شرایط تمرین بوده‌است. از جمله

[1] مقصود عملکردهای بدنی آشکار، حرکات و انواع ارتباطات غیرزبانی است که پیامی را درارتباط با ورزش، سبک ورزش، سبک زندگی با ورزش و امکانات موجود و ... را منتقل می‌کند

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-29]
[DOR: 20.1001.1.24766933.1400.12.1.12.8]
[DOI: 10.52547/jspi.12.1.143]

استفاده از پله، طناب، روش‌های تمرین ذهنی، تمرینات استقامتی در فضای کوچک، استفاده از وزنه‌ها و تجهیزات دست ساز موجود در خانه و .... است.

گروه دوم نیز اگر چه برنامه‌ریزی‌هایی را برای انجام تمرینات در دوران قرنطینه داشته‌اند؛ اما، اظهارات آنان نشان می‌دهد که در این زمینه، فعالیت مشخصی نداشته‌اند؛ به نظر می‌رسد، همان عواملی که در عدم شرکت این افراد در شرایط عادی تأثیرگذار بوده‌است، همان عوامل نیز در عدم اشتغال آنان به فعالیت‌بدنی در دوران قرنطینه تأثیر دارد. نظریهٔ مراحل تغییر رفتار تمرینی از یافته‌های این بخش از پژوهش حمایت می‌کند. این نظریه توسط پروچسکا و دکلمنت و نرکروس[۱] (۱۹۹۲) مطرح شده‌است و اشتغال افراد را درفعالیت‌بدنی به استقرار آنان در یکی از مراحل رفتاری نسبت می‌دهد. "مصرف تظاهری ورزش"، "حذف جذابیت‌ها"، "هویت‌یابی از طریق باشگاه" از مقولات مهم استخراج شده در این گروه است. مصرف تظاهری ورزش بدین معناست که ورزش در حضور دیگران و در ارتباط با دیگران انجام شود؛ بنابراین، این دسته از افراد به تنهایی قادر به ادارهٔ جلسه تمرینی خود نیستند و به محیط باشگاه، تعاملات با همتایان و مربی و تنوع موجود در باشگاه وابستگی دارند و حذف این جذابیت‌ها منجر به ترک تمرین می‌گردد. هویت ورزشی این دسته از افراد بر اساس "نحوهٔ حضور در ورزش" شکل می‌گیرد نه "عمل ورزش کردن". آنها انگیزه‌هایی خارج از فضای شخصی دارند که نظریهٔ خود مختاری[۲] (رایان و دسی، ۲۰۰۸) از این یافته حمایت می‌کند.

گروه سوم شامل ورزشکاران در سطوح و رشته‌های مختلف، مربیان، روانشناسان و مشاغل مرتبط هستند که دارای سرمایهٔ دانشی و نگرشی لازم در این زمینه هستند و نحوهٔ مشارکت آنها بر اساس زمینهٔ فعالیت ورزشی مرتبط با حرفه‌شان و با انگیزه‌های ارتباط با مخاطب است. همانطور که اشاره شد، آنها به حفظ "نقش الگو" پرداخته و پرداختن به "سبک زندگی فعال" در فضای مجازی و با "مقاصد مختلف خیرخواهانه" یا "اقتصادی" را تبلیغ و اجرا می‌کردند. افزایش چشمگیر فعالیت این قشر در فضای مجازی، بهبود سرمایهٔ دانشی و تغییر نگرش به نفع ترویج اشتغال به فعالیت‌بدنی می‌باشد. همچنین فعالیت‌هایی در راستای "مسئولیت‌پذیری " در سطح فردی و گروهی؛ از جمله، برگزاری چالش‌های تندرستی، آموزش رایگان و ... انجام داده-اند.

در بخش **دوم** یافته‌ها، تحلیل در ارتباط با هر کدام از ۴ سطح مشارکت فعال انجام شده‌است، محققین در این بخش به دنبال استخراج مضمون اصلی در هر یک از سطوح

[۱] . Prochaska, DiClemente & Norcross

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-29]
[DOR: 20.1001.1.24766933.1400.12.1.12.8]
[DOI: 10.52547/jspi.12.1.143]

مشارکت فعال در ورزش بوده‌اند. بدین ترتیب، هر یک از سطوح دارای کدهای مستقل بوده و برخی از کدها در سطوح مختلف همپوشانی معنایی داشته‌اند. در سطح مشارکتی "ورزش تعلیم و تربیتی،" کنشگران، دانش‌آموز، معلم و والدین و خانواده در نظرگرفته شدند؛ در سطح مشارکتی "ورزش همگانی و تفریحی،" کلیه کنشگران مرد و زن در رده‌های سنی مختلف مد نظر بوده‌اند. در سطح مشارکتی "ورزش قهرمانی،" ورزشکاران تیم ملی در رشته‌های مختلف و تیم‌های قهرمانی دانشجویی، دانش‌آموزی و نهایتاً در سطح ورزش حرفه‌ای، ورزشکاران باشگاه‌ها و مربیان و مشاغل مرتبط در نظر گرفته شدند. مقولات پس از تفکیک، کدگذاری و تلخیص شدند. مضمون اصلی در ورزش تربیتی "بلاتکلیفی " است که از مضامین فرعی "پراکندگی موضوعی ورزش آموزشی"، "پراکندگی جغرافیایی ورزش آموزشی"، " *انفعال ذاتی ورزش تربیتی*" و "*موقعیت حاشیه ای ورزش تربیتی در مختصات ورزش کشور*" استخراج شده‌است. همچنین مضمون اصلی در ورزش همگانی و تفریحی "*تحول*" است که از مضامین فرعی " *ورزش در انزوا*"، "*حذف انواع تفریحات ورزشی*"، "*محدودیت‌های زمینه‌ای در مشارکت*" و "*تغییر در دسترسی به مربی، ورزش و آموزش*" حاصل شده‌است. مضمون اصلی در ورزش قهرمانی و حرفه‌ای "چالش کارکردی" است که از مضامین فرعی "*نمایش و خود بیان‌گری*"، "*چالش هویت*"، " *تبلیغ و فروش*" بدست آمده است که به طور مبسوط در بحث توضیح داده خواهد شد.

در موضوع رابطه بین سطوح مشارکتی، مقولهٔ " *تحکیم پیوند*" بین سطوح نخبگی و مشارکت عامه، حاصل شده‌است به دلیل افزایش استفاده ازفرصت‌ها و صفحات مجازی به عنوان میانجی تعامل، ورزشکاران سعی در نزدیک کردن ادبیات و رفتارها به سطح مردم را دارند یا اینکه به دلیل از دست دادن کارکرد نمایشی و نزدیک شده به روزمره از پیام‌های مرتبط و انگیزه‌بخش و خیرخواهانه استفاده می‌کنند.

جدول ۲) مقولات استنباط شده بر اساس سطوح مشارکتی

سطح مشارکت	مضمون اصلی	مضامین فرعی	سایر توضیحات
ورزش تعلیم و تربیتی	بلاتکلیفی	پراکندگی موضوعی ورزش آموزشی پراکندگی جغرافیایی ورزش آموزشی انفعال ذاتی ورزش تربیتی موقعیت حاشیه‌ای در ورزش برداشت ناکافی از فرصت‌های موجود	*دیدگاه کلی:* عدم جدیت درس تربیت‌بدنی و ورزش در مقایسه با سایر دروس" و"کنار گذاشته شدن"، "راحت" و یا "کم کار" تلقی شدن *دیدگاه معلمان و اساتید علوم ورزشی: "*خلاقیت در آموزش"، "محدودیت‌های زمینه‌ای آموزش تربیت‌بدنی و ورزش" *دیدگاه دانش‌آموزان:*"جدی نبودن" و "بی‌تأثیر بودن وقفه در ورزش مدرسه"، "هم آموزی" با خانواده، معرفی ورزش مدرسه به خانواده‌ها، کاهش تنش‌های معنایی بین والدین و مفهوم ارزش‌گذاری در عملکرد ورزشی (نمره

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-29]
[DOR: 20.1001.1.24766933.1400.12.1.12.8]
[DOI: 10.52547/jspi.12.1.143]

			ورزش) *دیدگاه کارشناسی:* "فرصت‌های ورزش در خانه"، "نگرش خانواده"، "بی‌توجهی عمومی به حوزه ورزش تربیتی"، "هرخانه یک کلاس ورزش"
ورزش همگانی و تفریحی	تحول	ورزش در انزوا حذف انواع تفریحات ورزشی مشارکت محدود اقشار (دلایل اقتصادی) تغییر در دسترسی به مربی و ورزش تغییر و تنوع شرایط مشارکت تغییر درک از محیط ورزش	"حذف خدمات حضوری" ، " ارائه خدمات آنلاین توسط باشگاه‌ها و مربیان ورزشی" ، "افزایش محتوای مرتبط با فعالیت‌بدنی در تلویزیون و فضای مجازی"، "دسترسی بیشتر به اطلاعات و دسترسی کمتر به فضای ورزشی"، "افزایش آگاهی"، "دستورالعمل‌ها و چالش‌های تمرین در منزل" ، " قشر نخبه ورزش به عنوان الگوی مشارکت"، " عادت به انزوا و انفعال"، "بی قاعده بودن اساس مصرف ورزش"، " هر خانه یک باشگاه ورزشی"
ورزش قهرمانی و ورزش حرفه ای	چالش کارکردی	نمایش و خود بیان‌گری تبعات اقتصادی تبلیغ و فروش چالش هویت تعامل مجازی	" وقفه" ، "از دست دادن فرصت"، "فعالیت‌های جایگزین" "معلق ماندن نتیجه برخی از رویدادها" ، "اعلام نتیجه بر اساس دوره‌های پیشین"، " مشکلات اقتصادی و خانوادگی" و "احساس یاس"

سطح مشارکتی ورزش تعلیم و تربیتی. مضمون اصلی در ورزش تربیتی "بلاتکلیفی" گزارش شده‌است که از مضامین فرعی "پراکندگی موضوعی ورزش آموزشی"، "پراکندگی جغرافیایی ورزش آموزشی"، " انفعال ذاتی ورزش تربیتی" و "موقعیت حاشیه‌ای ورزش تربیتی در مختصات ورزش کشور" استخراج شده‌است. در نظر گرفتن تفاوت‌های فردی، تفاوت‌های جغرافیایی و تفاوت‌های اقلیمی، در نظر گرفتن سطح تحصیلی و سطح مهارتی و بدن محور بودن آن، امر پیچیده‌ای از آموزش در غیاب بدن و بر مبنای بدن ایجاد کرده است. آموزش مهارت‌های ورزشی به امکاناتی نظیر توپ و زمین و بازخورد حضوری وابسته است این نیازها تفاوت زمینه‌ای آموزش ورزش را با سایر دروس از طریق رسانه (شبکه شاد) و به صورت سراسری آشکار می‌کند. شرایط زمینه‌ای ورزش در آموزش و پرورش ازجمله ضعف در ارتباط با سایر سازمان‌ها و نهادهای ورزشی، تنوع نیازها و مخاطبان، کم توجهی رسانه و.... یک انفعال ذاتی در ورزش تربیتی ایجاد می‌کند (عرب نرمی و همکاران، ۱۳۹۵).

- *"به ما گفتن کلاس‌های ورزش رو ۴ تا ۶ هفته بعد از شروع مدارس به صورت فشرده باید برگزار کنیم؛ یک درصد مدارس هم سالن ندارند. تو گرمای تابستان... فکر نمی کنم امکان پذیر باشه و اگه تا اون موقع کرونا نرفت چی؟ معلم ورزش (زن) تهران*

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-29]
[DOR: 20.1001.1.24766933.1400.12.1.12.8]
[DOI: 10.52547/jspi.12.1.143]

- *"بستر آموزش رو باید فراهم کنند، بحث نگرشی‌اش می‌شود، اما میشه عملی کرد؟.... مثلاً من باید مطابق سرفصل، در متوسطه اول بسکتبال دفاع ۲ علیه ۲ رو بگم؛ در پایه هشتم تکنیک والیبال... مهارت‌ها را باید در بازی یاد بگیرند" معلم ورزش (مرد) تهران*
- *"اگر در تلویزیون آموزش کلی داشتیم و به عنوان یک درس هویت دار می‌شد، خانواده‌ها بیشتر آشنا میشدن"معلم ورزش (زن) سمنان*

برخی از مصاحبه شوندگان تأکید داشتند به دنبال محدودیت‌های ایجاد شده و از دست رفتن فضای آموزشی ورزش می‌بایست به دنبال راه‌های جدیدی برای پیشبرد مقاصد آموزشی باشیم.

- *"سخته اما می‌توانست به افزایش سواد حرکتی منجر بشه" مدرس دانشگاه دامغان*
- *"... انجام نمی‌دن اما بچه‌هایی هم داریم که یکیشون قهرمان کاراته است، همون شرایط باشگاه رو به خونه‌اش آورده و روی پله‌های آپارتمانشون کار می‌کنه"معلم ورزش (زن) مشهد*

استنباط تعدادی از معلمان "عدم جدیت درس تربیت‌بدنی و ورزش در مقایسه با سایر دروس" و"کنار گذاشته شدن" بود، برخی از آنها از برداشت‌ها و صحبت‌های همکاران خود نسبت به کار خود شکایت داشتند و توسط همکاران خود "راحت" و یا "کم کار" تلقی می‌شدند. این بیرون از گود بودن، تجربه‌های معنایی خاصی را در معلمان و دانش‌آموزان ایجاد کرده است. به دلیل تنوع سرفصل‌های درسی و عدم امکان انجام آن در خانه، آموزش ورزش، همانند سایر دروس وجود ندارد. اما برای اینکه تأثیر این دوره در بدنهٔ ورزش تعلیم و تربیتی نمایان شود، مطالعات بیشتری لازم است. استنباط دانش‌آموزان نیز "جدی نبودن" و "بی‌تأثیر بودن وقفه در ورزش مدرسه" بوده‌است.

" روز عادی ورزش نمی‌کردن الآن تو این شرایط که اصلاً... ما تعطیل هستیم " معلم ورزش (مرد) حومهٔ بجنورد

" همکارام میگن شما که راحتین دیگه" معلم ورزش (زن) بیرجند

"ما خانوم‌مون هیچی برای ورزش بهمون نگفته" دانش‌آموز پایه ششم نیشابور

در ارتباط با سطح مشارکتی ورزش تعلیم و تربیتی این سؤال مطرح می‌شود که بر اساس تفاوت‌های اساسی در امکانات و فضای ورزشی مدارس، سطح برخورداری مدارس مناطق مختلف؛ از جمله، مدارس حاشیه شهر و روستا، با آموزش ورزش از طریق تلویزیون را برای آموزشی در ورزش تعلیم و تربیتی تقویت خواهد شد؟ سوال دوم، این است که صرفاً داشتن اینترنت و گوشی هوشمند دسترسی به منابع ورزشی را امکان‌پذیر می‌کند؛ اما، آیا سرمایه

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-29]
[DOR: 20.1001.1.24766933.1400.12.1.12.8]
[DOI: 10.52547/jspi.12.1.143]

نگرشی و دانشی لازم برای انجام این فعالیت‌ها وجود دارد؟ ضمن اینکه مشکلات دسترسی و کیفیت اینترنت در سایر مناطق جغرافیایی مطرح است، شرایط آموزش ورزش در کنار آموزش سایر دروس قابل بررسی است. از دیگر مقولات می‌توان به "هم آموزی" با خانواده، معرفی ورزش مدرسه به خانواده‌ها، کاهش تنش‌های معنایی بین والدین و مفهوم ارزش‌گذاری در عملکرد ورزشی (نمرهٔ ورزش) اشاره کرد.

- *" الآن که از سایه سر کرونا شرایط برای همه یکسان شده، دیگه کسی نمیتونه بگه امکانات و سالن نیست و پایین شهریم و ....، فضا نداریم. الآن همه تو خونه ان و همه باید فعال باشن" معاونت تربیت‌بدنی آموزش و پرورش در خراسان*
- *همون کمبودها و بی توجهی‌ها (قبل از همه گیری).. الآنم (دورهٔ همه گیری) هست" مادر دانش‌آموز و معلم مدرسه کرج*
- *"من پیگیرم و تکلیف میدم، الآن مشارکت والدین با بچه‌ها بیشتر شده، مثلا ما ابعاد سنجی رو گفتیم و گفتیم ببینید در دوره خانه‌نشینی چقدر تغییر می‌کنید، والدین بیشتردرگیر درس ورزش شدن که بچه تحرک داشته باشه و ابعادش خیلی تغییر نکنه" ... "قبلاً درگیر نبودن گاهاً برای نمره ورزش اعتراض داشتند، الآن خودشون وضعیت جسمی بچه شون رو می‌بینن از این جهت درگیریشون با ما هم کمتر میشه یه جورایی" معلم ورزش (زن) سمنان*
- *" خواهر زاده ام تمرینات معلمش رو مرتب توی خونه انجام میده، قشنگه؛ ورزش کردنشو که می‌بینم جدیده برام" والدین دانش‌آموز (زن) شیراز*

ورزش همگانی و تفریحی. مضمون اصلی در ورزش همگانی و تفریحی "تحول" است. تغییر رویهٔ خدمات ورزشی و دسترسی بیشتر به محتوا توسط مصاحبه شوندگان تأکید می‌شد. که یا منجر به ترک تمرین و عدم فعالیت و در مواردی به ایجاد رویکرد جدید و فعال منجر شده است.

- *"به خاطر بچه‌ام نمی‌تونستم برم. الآن کلاس آنلاینه با همون مربی" زن، خانه دار، مشهد*
- *" یه دلخوشی داشتیم، اونم دیگه نمی تونیم بریم". زن، کارمند بیمه، بابل*

دلیل دیدگاه نسبت به ورزش که از مضامین فرعی " ورزش در انزوا"، "حذف انواع تفریحات ورزشی"، "محدودیت‌های زمینه‌ای در مشارکت" و "تغییر در دسترسی به مربی، ورزش و آموزش" حاصل شده‌است.

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-29]
[DOR: 20.1001.1.24766933.1400.12.1.12.8]
[DOI: 10.52547/jspi.12.1.143]

- *"دیگه هیچ وقت تو باشگاه از خستگی گلایه نمی‌کنم... بعد از قرنطینه از سالن بیرون نمیام" مربی فیتنس ،زن، مشهد*
- *"سبک زندگیه و نمیشه تغییرش داد" مرد، فارغ التحصیل، بیکار، اسفراین*
- *"دلم تنگ شده برا سالن... ولی یه کارایی میشه توخونه کرد، دارم با مربی ام کار می‌کنم" زن،۱۸ ساله، تکواندوکار، مشهد*
- *"میگم بهشون، پاشین تنبلا بهانه نگیرین، هر جا باشی می‌تونی برای خودت یه کاری بکنی" مربی بدنسازی، مشهد*
- *"فرصت نمیشه، بچه‌ها توی خونه هستن و همه وقتم با درس و مشق و غذای اینا میره"... " کلاً برای ما خانه دارها بدتر شده قبلاً استخری سالنی می‌رفتیم تو ساعت مهد اینا الآن همونم دیگه نمیشه رفت" زن، خانه دار، دامغان*
- *"کاری نمیشه کرد.. فقط با گوشی" مرد، سرباز، بجنورد*
- *"پیاده‌روی هم تو این شرایط جرات می‌خواد" زن، مدرس دانشگاه، دامغان*
- *"برای ما که تو شرایط ورزش نکردن هستیم فرقی نداره" معلول، مرد، نیشابور*
- *"تصویری نمی تونم، مگه برنامه‌ای بنویسن یا اپلیکیشنی چیزی باشه" زن، خانه دار، اسفراین*

یک برنامهٔ تمرینی خانگی با استفاده از تمرینات مختلف ایمن، ساده و به راحتی قابل اجرا برای جلوگیری از آلودگی به ویروس موجود در هوا و حفظ سطح تناسب اندام مناسب است. این برنامه، ممکن است شامل فعالیت‌های هوازی (پیاده‌روی در خانه) ، تمرینات تقویتی، کششی و تعادل یا ترکیبی از این موارد باشد (حسن‌زاده و حلبچی ۲۰۲۰؛ چن و همکاران،۲۰۲۰). بر اساس شواهد و مستندات اجرایی و رسانه‌ای مهمترین مسئلهٔ فعلی در حوزه ورزش همگانی کشور عدم کارآمدی برنامه‌ریزی‌ها در هدایت مردم به مشارکت ورزشی و هدفمندسازی فعالیت‌های ورزش‌های پراکنده است (بنار و همکاران، ۲۰۱۸: ۲۲۰). از مهم‌ترین مقوله‌های استخراج شده از مفاهیم می‌توان به "حذف نمایش بدن" و "عدم حضور در اجتماع به عنوان یک عامل منفی در انگیزهٔ اشتغال به فعالیت بدنی" اشاره کرد. با "حذف خدمات حضوری" و " ارائهٔ خدمات آنلاین توسط باشگاه‌ها و مربیان ورزشی" و همچنین "افزایش محتوای مرتبط با فعالیت‌بدنی در تلویزیون و فضای مجازی"، "امکان ارائهٔ اطلاعات بیشتر"، افزایش آگاهی از ورزش (به ویژه توصیه نخبگان)، "رایگان و یا ارائهٔ خدمات با حداقل هزینه و بدون محدودیت‌های حمل و نقل و محدودیت زمان" امکان‌پذیر شده‌است.

تجربیات و تبادل اطلاعات و تجربیات به اشتراک گذاشته شده بدون محدودیت‌های جغرافیایی در کنار مقولات "نبود گزینه‌های حضوری در ورزش از جمله استادیوم"، "محرومیت

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-29]
[DOR: 20.1001.1.24766933.1400.12.1.12.8]
[DOI: 10.52547/jspi.12.1.143]

از دیدار و تماشای رقابت‌های پرشور" و تبعات آن، قابل بررسی است. در این سطح نیز توجه اقشار به ادامهٔ فعالیت از طریق فضای مجازی و اینترنت جلب شده‌است و تشویق مردم در همهٔ گروه‌های سنی به ورزش، آموزش اصول تمرینی و نکات تغذیه‌ای مرتبط، آموزش تکنیک‌ها و طرح مباحث روانشناسی تمرین و نمایش کلیپ‌های جذاب و تأثیرگذار از آن جمله است. بر اساس اظهارات شرکت کنندگان این شرایط مهیا و مناسب، برای فعالیت بدنی، چندان مورد استفاده قرار نگرفته‌است اما به آگاهی آنها کمک کرده است.

- *" من یه سری چالش شکم و پهلو روبرنامه شو گرفتم" زن، کارمند، دامغان*
- *" تغییری نکرده ورزش نمی کردم الآنم که انگیزه ندارم" زن، کارشناسی ارشد، نیشابور*
- *" یه بار ورزش کردم همسایه پایینی شاکی شد" مرد، کارمند، تهران*

مشارکت در ورزش و فراوانی مشارکت ورزشی با سطوح مختلف ادراک از مزایای فعالیت ورزشی همراه است (بروچادو و همکاران[۱]،۲۰۱۷: ۳۵۹). همسو با پویش‌های "درخانه بمانیم"، "دستورالعمل‌ها برای انجام تمرینات ورزشی در منزل" و "ورود قشر نخبهٔ ورزش به عنوان الگوی مشارکت"، قابل توجه است. زمانی که فضای مجازی به عنوان عرصهٔ کنش مطرح می‌شود، یک سری از موانع مانند نبود وسیلهٔ نقلیه، نبود امکانات، نبود وقت و .. از بین می‌رود؛ همچنین، تجارب منفی، احساس ناامنی محیطی و .. نیز از بین می‌رود. ورزش در خانه، به فرض ایجاد الگوهای تازه و مطلوب، ملزوماتی نیاز دارد تا تثبیت شود و باقی بماند، شعارهایی از قبیل "خانه تو!، ورزشگاه تو!؛ بدن تو! ، تجهیزات تو![۲]". این تغییر مسیر مصرف ورزش به معنای تقویت پتانسیل آموزشی، انگیزشی و عملکردی فضای مجازی است. سیاست‌گذاری رسانه‌های رسمی در حوزهٔ ورزش، نیز قابل بحث و بررسی است و تلویزیون و رادیو نیز به خلق محتوای ورزشی در دنیای بدون ورزش پرداخته است. بر اساس یافته‌های این مطالعه و مصاحبه با مردم، رایگان بودن این خدمات نتوانسته است به غلبه بر انفعال این خانواده‌ها کمک کننده باشد.

ورزش قهرمانی. مضمون اصلی در ورزش قهرمانی و حرفه‌ای "چالش کارکردی" است. بدین معنا که ورزش در این سطح کارکرد اصلی خود را از دست داده است و با حذف رقابت‌ها، بحرانِ معنا و هویت در این سطح بارز می‌شود. مضامین فرعی، "نمایش و خود بیان‌گری"، "چالش هویت" و"تبلیغ و فروش" هستند. هر چند بسیاری از مسابقات سطوح قهرمانی برگزار نمی‌شود و قهرمانان سفرهای ضروری ندارند؛ حفظ آمادگی ذهنی و جسمی بر اساس شرایط این دوران، حفظ انگیزهٔ تمرینی در این تعویق بسیار دشوار است. همچنین ابتلا به بیماری یا

[۱] Brochado et al.

[۲] Your Home, Your Gym! Your Body, Your Equipment!

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-29]
[DOR: 20.1001.1.24766933.1400.12.1.12.8]
[DOI: 10.52547/jspi.12.1.143]

بی‌احتیاطی و تمرین ورزشی پرخطر در این دوران می‌تواند عواقب جبران ناپذیری داشته باشد. در این راستا تورسدل و اسیف[۱] (۲۰۲۰) تأکید کردند که اگرچه ورزشکاران جوان‌تر هستند و نسبت به جمعیت عمومی عوارض کمتری دارند (وو و مک‌گوگان،۲۰۲۰). و بنابراین در معرض خطر ابتلا به بیماری شدید یا مرگ قرار ندارند. پیشگیری از بیماری کووید-۱۹ برای ورزشکار رقابتی حائز اهمیت است چرا که می‌بایست وقفه در تمرین و اثرات منفی کوتاه مدت و بلند مدت آن بر دستگاه تنفسی و ظرفیت هوازی خود به حداقل برساند. تعطیلی تیم‌ها و تمرینات انفرادی در خانه و داشتن زمان بیشتر، بسیاری از ورزشکاران حوزهٔ ورزش قهرمانی و حرفه‌ای، تمرینات و برنامهٔ روزهای قرنطینه را با دنبال‌کنندگان خود به اشتراک بگذارند و قهرمانانی برای کمک به خانواده‌های نیازمند و آسیب‌پذیر کمک مالی جمع کرده و مراسم گلریزان برگزار کنند؛ همچنین، تعداد قابل توجهی از موارد مشاهده شده در پویش در خانه بمانیم" مشارکت و از آن حمایت کردند، انتشار تصاویر و کلیپ‌های تمرینی بسیاری با ماسک برای همراهی با شرایط موجود مشاهده گردید. " وقفه" و "از دست دادن فرصت" از مهم‌ترین مقولات استخراج شده‌است و قهرمانان این محرومیت را از طریق تبلیغ کالاهای مصرفی و کالاهای ورزشی در صفحات خود و یا به صورت مشاوره و آموزش ورزش پرداختند.

- *"متضررترین قهرمان اونیه که در آخر عمر قهرمانی خود به سر می‌بره" قهرمان کشوری، دعوت شده به تیم ملی، دو ومیدانی*
- *"این همه تمرین... به کجا رسید" قهرمان سابق ورزش نمایشی و مدعی قهرمانی مسابقات پیش رو، مرد*
- *"شانس بد، یعنی در اوج عملکردت یه ویروس منحوس بیاد و از مسابقه بمونی"دو و میدانی کار، معلول*
- *"معلوم نیست چند سال در حسرت مسابقات ورزشی باقی بمونیم" بازیکن نخبه والیبال، زن*

ورزش حرفه ای. همانطور که گفته شد مضمون اصلی در ورزش قهرمانی و حرفه‌ای "چالش کارکردی" است که از مضامین فرعی "نمایش و خود بیان‌گری"، "چالش هویت"، "تبلیغ و فروش" بدست آمده است. که در بخش پیشین توضیح داده شد. تفاوت عمده در این سطح مشارکتی این است که گسترش ویروس کرونا سبب زیان مالی ورزش حرفه‌ای شده‌است. متضرر شدن باشگاه‌ها و ورزشگاه‌ها در پی از دست دادن همه مشتریان و مراجعان باعث

[۱] Toresdahl & Asif

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-29]
[DOR: 20.1001.1.24766933.1400.12.1.12.8]
[DOI: 10.52547/jspi.12.1.143]

شده‌است که این باشگاه‌ها از پس اجاره بها و هزینه‌های باشگاه خود برنیایند. از طرفی جذب این مشتریان پس از دوران کرونا با دشواری و ابهاماتی روبروست. بنابراین، بسیاری از مربیان و مدیران ورزشی شغل خود را از دست داده‌اند. در سطوح بالاتر نیز ورزش حرفه‌ای در اصلی‌ترین کارکردخود با تعویق مواجه شده‌است (کارکرد نمایشی[1]). این تعویق زمینه‌ساز مشکلات اقتصادی و خانوادگی برای بیشتر فعالان در ورزش حرفه‌ای خواهد بود. تعطیلی لیگ‌ها در سطوح مختلف ورزش زنان و ورزش مردان، مشکلات جسمانی و روانی را برای بازیکنان به همراه داشته است. حفظ انگیزه و آمادگی در این دوران، تعویق و تأخیر در پرداخت دستمزد و ... از آن جمله است. تنها تعداد انگشت شماری از مسابقات مانند شطرنج از طریق اینترنت قابل برگزاری هستند. برای بقیه رشته‌های ورزشی "معلق ماندن نتیجه برخی از رویدادها" ، "اعلام نتیجه بر اساس دوره‌های پیشین" به انگیزه تیم‌های جدید و نوپا صدمه وارد کرده است. "ناتمامی" و "احساس بی عدالتی" دو مقوله در ارتباط با بازی‌های لیگ‌های مختلف بودند که به "مشکلات اقتصادی و خانوادگی" و "احساس یاس" اضافه شده‌اند.

- *احتمال تعویق بازی‌های یک یا دوهفته از لیگ قهرمانان آسیا وجود دارد و اگر وضعیت در شرایط کنونی خطرناک‌تر شود، این احتمال وجود دارد که لیگ قهرمانان آسیا در سال ۲۰۲۰ لغو شود" خبرگزاری صدا و سیما به نقل از شبکه الشارجه الریاضیه، ۷ اسفند ۹۸".*
- *"جام حذفی تنیس که در اوایل اسفند به دلیل ویروس کرونا نیمه کاره ماند و ادامه برگزاری آن به بعد از شرایط بهبود موکول شد" فدراسیون تنیس ج ا،۲۶ فروردین؛ نمایش داده‌شده در صفحه شخصی بازیکن حرفه‌ای تنیس.*
- *"پس از تعویق یکسالهٔ بازی‌های المپیک توکیو به دلیل گسترش ویروس کرونا، مسئولان ورزش ایران در ستاد عالی بازی‌های المپیک و پارالمپیک، شرایط جدید تیم‌ها و ورزشکاران را مورد بررسی قرار دادند" خبرگزاری صدا و سیما، منعکس شده در صفحه شخصی یکی از مسئولین ورزش قهرمانی.*

اگر چه به تازگی در برخی از کشورها به شکل ایزوله و با انجام تست متواتر کرونا، امکان انجام برخی از مسابقات فراهم شده‌است، محدودیت‌های اعمال شده‌ای همچون انجام تمرینات انفرادی، منع عکس تیمی، استفاده نیمکت‌نشینان از ماسک، منع در آغوش کشیدن بعد از گل، عدم حضور تماشاچیان و ... بیشتر از آن هستند که بتوانند کارکردهای از دست رفته ورزش

۱ این عبارت از منابع شفاهی مصاحبه استفاده شده‌است

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-29]
[DOR: 20.1001.1.24766933.1400.12.1.12.8]
[DOI: 10.52547/jspi.12.1.143]

حرفه‌ای را جبران کنند. کرونا باعث توقف خرید بازیکنان توسط باشگاه‌های بزرگ فوتبال در نقل و انتقالات زمستانی پیش رو شده‌است. در عین حال راه‌اندازی کسب و کارهای ورزشی مجازی، کلاس‌های آنلاین، مشاورهٔ تغذیه و خدمات ورزشی در دسترس، تا اندازه‌ای مشاغل اینترنتی ورزشی را تقویت نموده و فرصت‌هایی را بوجود آورده است.

- *کلاس‌های آنلاین فیتنس به صورت حضوری و کلاس CX به صورت گروهی برگزار می‌کنیم" مربی فیتنس و مالک سالن ورزشی، زن، مشهد.*
- *"اگر همچنان ترجیحتون به باشگاه نرفتن هست، کلاس‌های آنلاین سلامتی و تناسب اندام شما رو تضمین می‌کنه" مدرس و مربی ورزشی بدنسازی، مشهد.*
- *"هیچ وقت فکر نمی‌کردم که روزی برسه که با لپ‌تاب منتظر شاگردام بشینم، تجربه باحالیه" مربی ورزش نمایشی، مرد، نیشابور.*
- *"قطعا توجه عمومی به سمت صفحات ورزشکاران است چرا که هواردار نمی‌تواند بازیکن و تیم محبوب خود را از طریق تلویزیون و از طریق استادیوم به تماشا بنشیند. حضور بیشتر در فضای مجازی این خلأ را پر کنند. ورزشکار تبلیغ کند و از آن پول در بیاورد" مصاحبه با جامعه شناس ورزش، مرد.*

موتر و پاولوسکی (۲۰۱۳) اثبات کردند که ورزشکاران دارای الگوی نقش هستند. بنابراین، توصیه‌ها و رفتارهای ورزشکاران محبوب برای مخاطبان خود به منظور آموزش و توسعهٔ پروتکل‌های محافظتی برای به حداقل رساندن میزان انتشار ویروس از یک سو و از سوی دیگر، تشویق و توسعهٔ مخاطبان به فعالیت‌بدنی مناسب برای پیشگیری از عوارض جسمی و روانی دوران خانه‌نشینی قابل ملاحظه بوده‌است. همچنین رفتارهای خیرخواهانه و عام‌المنفعه توسط آنان در ارتباط با مسئولیت اجتماعی آنان و ایجاد الگو برای سایر طرفداران قابل توجه بوده‌است.

- *"سردار آزمون برای کمک به کرونا، دو ماه از حقوق خود را به باشگاه زنیت[۱] بخشید" صفحه شخصی مربی و داور فوتبال و هوادار سردار آزمون.*
- *" باشگاه ورزشی نساجی از تمرینات تیم در منزل با استفاده از فضای مجازی، رونمایی کرد" ایرنا ۱۳ فروردین ۹۹.*
- *"نتیجهٔ یک جلسه تمرین آنلاین .. (تصویر صفحه نمایشگر ضربان قلب و کالری مصرفی)" صفحه شخصی دو و میدانی کار حرفه‌ای، زن ۱۸ فروردین.*
- *داوران فوتبالی کشورمان، برای جلوگیری از گسترش ویروس کرونا از همه، می‌خوان با موندن در خونه و ورزش کردن به همه کمک کنیم" گزارش تلویزیونی ۱۵ فروردین.*

۱. Zenit

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-29]
[DOR: 20.1001.1.24766933.1400.12.1.12.8]
[DOI: 10.52547/jspi.12.1.143]

تغییرات بلند مدت و بنیادین در حیات این سطوح از مشارکت ورزشی قابل بررسی است. در این راستا برمر (۲۰۲۰) به پایان جهانی شدن و میزان دوام ورزش جهانی تأکید می‌کند. از سوی دیگر، فعالیت‌هایی همچون: توصیه به ورزش و فعالیت‌بدنی در خانه، توسط بازیکنان و قهرمانان ورزشی، توصیه به استفاده از ماسک و رعایت فاصله فیزیکی توسط ورزشکاران، تبلیغ کلاس‌ها و دوره‌های ورزشی آنلاین، تبلیغ کالاهای ورزشی در صفحات شخصی برخی از قهرمانان و بازیکنان و اقدامات خیرخواهانهٔ برخی از باشگاه‌ها و بازیکنان مطرح نیز قابل‌توجه است. بسیاری از ورزشکاران برای پرکردن خلأهای ایجاد شده به گزارش تمرینات شخصی خود در صفحهٔ اینستاگرام خود پرداخته‌اند.

۵. بحث و نتیجه‌گیری

ترکیب دیدگاه‌های مختلف بر اساس پژوهش‌های میان رشته‌ای به درک تحولات مربوط به کووید-۱۹ در سطوح مختلف اجتماعی کمک می‌کند. کرونا فقط یک امر پزشکی نیست بلکه سایر حوزه‌های جهان اجتماعی را درگیر کرده است. علیرغم دشواری در اجرا و ارزیابی پژوهش‌های میان‌رشته نسبت به تحقیقات متمرکز پزشکی با موضوع کووید-۱۹، انجام این پژوهش‌ها به توسعهٔ دانش عمومی و ایجاد آمادگی درباره تحولات ایجاد شده در دورهٔ کرونا و پساکرونا خواهد انجامید. ورزش، از جمله حوزه‌هایی است که با شیوع بیماری کووید-۱۹ در ابعاد فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی خود دچار تحول شده‌است، با تغییر وضعیت مشارکت ورزشی، ضرورت طرح دیدگاه کلان دربارهٔ کیفیت تغییر سطوح مشارکت ورزش و در پی آن، تغییر مصرف ورزش (مشارکت) آشکار می‌شود. به گفت، کارشناسان، ورزش بخش اعظمی از حوزهٔ عملکرد خود را از دست داده است و ماهیت ورزش قهرمانی و حرفه‌ای دگرگون شده و کارکرد نمایشی آن با چالش موجه شده است. در نتیجه، تعداد قابل توجهی از ورزشکاران حضور و نمایش‌های تمرینی در فضای مجازی را به عنوان جبران این خلأ انتخاب کرده‌اند. حذف یا کاهش محتوای فضای ورزشی تلویزیون به واسطهٔ وقفه در مسابقات لیگ برتر فوتبال و سایر لیگ‌های پر طرفدار جهان، موقعیت‌هایی را برای توجه به سطوح مشارکت عامه و تغییر محتوا در تلویزیون فراهم کرده است. همچنین به واسطهٔ تعطیلی کار صدها مربی باشگاهی و شروع فعالیت‌های خلاقانهٔ آنها در فضای مجازی، رسانه‌های مجازی در کنار امکان فعالیت اقتصادی، در بخش آموزش و آگاهی بخشی نقش‌آفرینی می‌کنند. خلاصه‌ای از تغییر در هر یک از سطوح مشارکتی به شرح زیر است:

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-29]
[DOR: 20.1001.1.24766933.1400.12.1.12.8]
[DOI: 10.52547/jspi.12.1.143]

- در سطح مشارکتی ورزش تعلیم و تربیتی، هر چند تعویق و تعطیلی فعالیت‌های ورزشی، فارغ از سطح محرومیت[۱] افراد جامعه رخ داده است، اما، *افزایش یا کاهش* نابرابری‌ها در ورزش آموزشی قابل بررسی است چرا که دانش‌آموزان با شرایط محیطی (محیط خانه) متفاوتی روبرو هستند. امکان انجام فعالیت‌بدنی، فضای منزل، تفاوت سطوح فرهنگی و تحصیلی والدین، میزان آگاهی و اهمیت آنان نسبت به مقوله ورزش از عوامل تأثیرگذار است. همچنین عدم آشنایی و نبود محتوای ورزش آموزشی قابل توجه در برنامه‌های آموزش ورزش در شبکه‌های مرتبط با کودک و نوجوان در تلویزیون و عدم امکان تحقق اهداف عملکردی ورزش آموزشی بر اساس آموزش از راه دور، تحقق اهداف ورزش آموزشی مدارس را به تعویق می‌اندازد. در حالی‌که استفاده از فضای آموزشی تلویزیون برای ورزش آموزشی (به ویژه آموزش رسمی) مغفول مانده است. از سوی دیگر، کرونا محیط آموزش ورزش را به محیط وسیع‌تری از نظر زمان و مکان تبدیل کرده است؛ به عنوان مثال، دانش‌آموز در یک شرایط و زمان "خود تعیین شده" و فارغ از محدودیت‌های زمینه‌ای شرایط آموزشی از عملکرد خود فیلم برداری می‌کند و به معلم خود ارسال می‌کند ویا مربی باشگاه با لپتاب منتظر ورزش‌آموزان خود است.
- در سطح ورزش همگانی و تفریحی، مشارکت با " تحول" روبروست. این تحول به دلیل خلق فرصت‌های بی‌بدیل فضای مجازی برای ورزش و تفریح جسمی، حذف محدودیت‌ها و امکان مشارکت برای اقشار بیشتر و... است. تأثیرگذاری این فضا، در ارتباط با "رویکرد بالا به پایین" در ورزش است و نمایای تأثیر قشر مسلط و حضور نخبگان، مربیان ورزشی و تولیدکنندگان محتوا است. در این فضا، سیستم اجرا، هزینه و اثربخشی، متفاوت است و از ویژگی‌های ورزش در این فضا پویا بودن، بزرگ و متنوع بودن و عدم نیاز به دسترسی بیرونی است.

در سطح مشارکتی ورزش همگانی و تفریحی، کرونا همچنان که در بی‌تحرکی قشر عظیمی نقش داشته است؛ در "روانه کردن ورزش به خانه" تأثیر برجسته‌ای داشته است (به طور همزمان فقر را افزایش داده است و ورزش را از سبد مصرف حذف کرده است و همچنین هزینه‌های آموزش در مشارکت ورزشی را برای قشر متوسط کاهش داده است). بنابراین پاسخ به این سؤال که آیا شیوع ویروس کرونا برای سطوح عامه مشارکت فرصت است یا تهدید؛ قابل تامل است و می‌بایست در طول زمان پژوهش‌های لازم صورت بگیرد. خاطر نشان می‌شود،

[۱] اگر چه تفاوت‌های بنیادین بر اساس وضعیت اقتصادی و فرهنگی در دسترسی به امکانات وجود دارد. و قشر معدودی از دسترسی‌های ویژه به عنوان مثال باشگاههای خانگی و تجهزات در منزل بهره ببرند. و تفاوت‌هایی در دسترسی و کیفیت اینترنت در مناطق مختلف نیز قابل توجه است.

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-29]
[DOR: 20.1001.1.24766933.1400.12.1.12.8]
[DOI: 10.52547/jspi.12.1.143]

فضای مشارکت در ورزش در دنیای پس از کرونا تحت تأثیر تغییرات بنیادین در این دوران قرار خواهد گرفت، "دیگرهراسی"، "عادت به انزوا"، " فاصله‌گذاری فیزیکی" (فاصله گذاری اجتماعی) و "باز تعریف محیط در ورزش" از مقولات قابل بررسی و مرتبط با تغییر در سطوح مشارکت خواهد بود. همراست با بازگشایی سایر کسب و کارها، باشگاه‌های ورزشی با شرایط دشوارتر و پروتکل‌های سخت‌گیرانه هم از سوی مخاطب و هم از سوی مراکز نظارتی مواجه هستند.

یافته‌ها نشان می‌دهد که تغییر شگرفی در "مصرف ورزش" به نفع مصرف بیشتر، در سه ماههٔ اول شیوع ویروس کرونا و در روزمره ایجاد نشده‌است چرا که بر اساس اظهارات شرکت‌کنندگان، تنش، بی‌ثباتی و ناامنی نمی‌تواند فضای مناسبی برای یک تغییر بنیادین در فعالیت‌بدنی ایجاد کند هر چند که فرصت فوق العاده‌ای برای تغییرات نگرشی وجود دارد. پژوهش‌های مختلفی در این زمینه، قابل اجراست که به موشکافی عوامل دخیل در آن و اولویت‌بندی این عوامل بپردازند (عواملی از قبیل عدم انگیزه به دلیل ترس از مرگ، یا عدم انگیزه به دلیل کاهش فرصت رویارویی اجتماعی).

- در سطوح بالای مشارکتی (ورزش قهرمانی و حرفه‌ای) مضمون اصلی "چالش کارکرد" است و از دست رفتن کارکردهای خاص به هویت این سطوح در سه ماهه اول شیوع ویروس در ایران به شدت صدمه زده است که نتیجهٔ آن مشکلات اقتصادی و اجتماعی است. عدم برگزاری مسابقات لیگ برتر و یا حذف تماشاگران، باعث می‌شود که این سطوح، کارکردهای اجتماعی فرهنگی و سیاسی خود را ازدست بدهند. برای این سطح حذف یا محدود شدن میدان اتفاق افتاده است. اما از فرصت‌های این بحران، تأثیرگذاری و مداخله قشر نخبه بر سطوح عام ورزش است. یکی از تغییرات در کوتاه‌مدت ماهیت توجه دوسویهٔ قشر نخبه ورزش به سایر سطوح درفضای مجازی است.
- کارکرد نمایشی ورزش در فضای مجازی، با شرایط متفاوتی روبرو است هر چند با تغییر در فعالیت‌های مجازی پیوند بین نخبگان و ورزش عامه تحکیم شده‌است و الگوهایی برای ورزش در خانه پدیدار شده، اما محتوای تولید شده، حرفه‌ای است، و بر پایهٔ جذابیت و عملکردهای پیشرفته استوار است. در این زمینه، می‌توان به ورزش‌های کالستینکس و پارکور اشاره کرد که تأثیر آن در مشارکت و آگاهی بخشی به مراتب تأثیرگذارتر از متولیان ورزش آموزشی در تلویزیون و فضای مجازی است، بنابراین پیامدهای خاص اجتماعی خود را دارد و مخاطب همواره با احساس فاصله با عملکردهای قهرمانانه و خارق العاده مواجه است.

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-29]
[DOR: 20.1001.1.24766933.1400.12.1.12.8]
[DOI: 10.52547/jspi.12.1.143]

شرایط بحران منجر به آشکارشدن نقصان‌هایی می‌شود که در شرایط عادی آنچنان که باید، مورد توجه نبوده‌اند. یک رویکرد سیستمی اقتضا می‌کند که آسیب تمامی نهادهای ورزش در دوران شیوع در کنار هم دیده شود، این نهادها به طور کلی چگونه دچار افت یا تغییر شده‌اند. به طور کلی بررسی تأثیرات این دوران بر سطوح مشارکتی در ورزش، نیاز به تحلیل‌های آکادمیک و عمیق با فاصله زمانی دورتر دارد. حذف فضاهای فیزیکی ورزش اگر چه به بی‌تحرکی زیادی منجر شده است، اما فرصت‌ها و موقعیت‌های فوق العاده‌ای را برای بررسی در پیش روی محققان ورزشی قرار داده است و برنامه‌ریزی دقیق با رویکرد توسعه مشارکت در سطوح پایه، می‌تواند مشارکت‌های پایدارتری را نسبت به دوران پیش از کرونا رقم بزند.

منابع

اله وردی‌پور، حمید (۱۳۹۹). چالش جهانی ارتباطات سلامت: اینفودمی در پاندمی بیماری کرونا ویروس. آموزش و سلامت جامعه، دوره ۷، شماره۲ :۶۷-۶۵.

بنار، نوشین؛ دستوم، صالح؛ گوهر رستمی، حمیدرضا و محدث، فاطمه (۱۳۹۷). طراحی مدل توسعه مشارکت ورزشی مطالعه موردی استان گیلان. مدیریت منابع انسانی در ورزش، دوره ۵ شماره ۲: ۲۳۴-۲۱۷.

عرب نرمی، بیتا؛ گودرزی، محمود؛ سجادی، سیدنصرالله و خبیری، محمد (۱۳۹۷). تحلیل وضعیت ورزش حرفهای در تلویزیون ملی ایران. مطالعات مدیریت ورزشی، دوره ۱۰ شماره ۴۷: ۳۸ـ۱۷.

قاسمی، حمید؛ مظفری، امیراحمد و امیرتاش، علی محمد (۱۳۸۶). توسعه ورزش از طریق تلویزیون در ایران. پژوهش در علوم ورزشی، شماره ۱۷: ۱۴۳-۱۳۱.

Atalanta-Valencia Champions League Clash Accelerated Coronavirus Spread Chief Doctor. (2020) (n.d.). Retrieved from: https://www.espn.com/soccer/uefa-european-championship/story/4078701/atalanta-valencia-champions-league-clash-accelerated-coronavirus-spread-chief-doctor. (Accessed 28 April 2020).

Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using Thematic Analysis in Psychology, *Qualitative Research in Psychology*, 3: 77-101.

Bremmer, I. (2020). Why COVID-19 may be a major blow to globalization, Retrieved April 24, 2020, from https://time.com/5796707/coronavirus-global-economy/.

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-29]
[DOR: 20.1001.1.24766933.1400.12.1.12.8]
[DOI: 10.52547/jspi.12.1.143]

Brochado, A., Quelhas Brito, P., & Brochado, F. (2017). Correlates of Adults' Participation in Sport and Frequency of Sport, *Science & Sports*, 32(6): 355–363.

Chen, P., Mao, L., Nassis, G., Harmer, P., Ainsworth, B., & Li, F. (2020). Coronavirus Disease (COVID-19): The Need to Maintain Regular Physical Activity While Taking Precautions, *Journal of Sport and Health Science*, 9(2): 103-104.

Evans, B. A et al. (2020). Sport in the Face of the COVID-19 Pandemic: Towards an Agenda for Research in the Sociology of Sport, *European Journal for Sport and Society*, 17(2):85-95.

General Administration of Sport of China (GAS) (Ed.). (2008). *Chinese Sport in Thirty Years of Reform and Opening Up. Beijing: People's Sports Publishing House of China*. Leading to International Sporting Success (SPLISS 2.0) in 15 nations. Maidenhead: Meyer & Meyer Sport.

Gratton, C., & Taylor, P. (2001). *Economics of Sport and Recreation*. London: Spon Press.

Green, M. (2007). Policy Transfer, Lesson Drawing and Perspectives on Elite Sport Development System, *International Journal of Sport Management and Marketing*, 2: 426-441.

Hassanzadeh-Rad, A., & Halabchi., F. (2020). Stadiums as Possible Hot Spots for COVID-19 Spread, *Asian J Sports Med*, 11(2): e103178.

Jakovljevic, M., Bjedov, S., Jaksic, N., & Jakovljevic, J. (2020). Covid-19 Pandemia and Public and Global Mental Health from the Perspective of Global Health Security, *Psychiatria Danubina*, 32(1): 6-14.

Lee, Y. G., & Bhargava, V. (2004). Leisure time: Do Married and Single Individuals Spend it Differently? Family and Consumer Sciences Research Journal, 32: 254-274.

Mull, F. R, Bayless, G.K., Gamieson, L. (2005). *Recreational Sport Managemen*, 4th Edition, Human Kinetics.

Mutter, F., & Pawlowski, T. (2014). Role Models in Sports–Can Success in Professional Sports Increase the Demand for Amateur Sport Participation? *Sport Management Review*, 17(3): 324-336.

Okumus, F., Niekerk, M., Koseoglu, M. A., & Bilgihan, A. (2018). Interdisciplinary Research in tourism, *Tourism Management*, 69: 540–549.

Prochaska, J.O., DiClemente, C.C., & Norcross, J.C. (1992). In Search of How People Change: Applications to Addictive Behaviors. *American Psychology*, 47(9): 1102-1114.

Ryan, R. M., & Deci, E.L. (2008). A Self-Determination Theory Approach to Psychotherapy: The Motivational Basis for Effective Change, *Canadian Psychology*, 49(3): 186–193.

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-29]

[DOR: 20.1001.1.24766933.1400.12.1.12.8]

[DOI: 10.52547/jspi.12.1.143]

Scheerder, J., Vanreusel, B., Taks, M., & Renson, R. (2002). Social Sports Stratification in Flanders 1969-99, *International Review for Sociology of Sport*, 37: 219-245.

Shilbury, D., Sotiriadou K. P., Green, C. B. (2008). Sport Development Systems, Policies and Pathways an Introduction to the Special issue, *Sport Management Review*, 11: 217-223.

Sport England (2004). *Driving up Participation: The Challenge for Sport*. London: Sport England.

Tokyo 2020 Postponement Task Force Launched. (2020). Retrieved from: https://tokyo2020.org/en/news/tokyo-2020-Postponement-task-force-launched. (Accessed 22 April 2020).

Toresdahl, Br.G., Asif, I. M. (2020). Coronavirus Disease 2019 (COVID-19): Considerations for the Competitive Athlete. *Sports Health*, 12(3): 221-224.

Wen, J., Wang, W., Kozak, M., Liu, X., & Hou, H. (2020). Many Brains are Better than One: The Importance of Interdisciplinary Studies on COVID-19 in and beyond Tourism, *Tourism Recreation Research*, 1(4): 1-5.

World Health Organization. (2020). *Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) Situation Report -51*. Geneva: WHO.

Wu, Z., Mc Googan, J. M. (2020). Characteristics of and Important Lessons from the Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) Outbreak in China: Summary of a Report of 72314 cases from the Chinese Center for Disease Control and Preventio. *JAMA*. 323(13):1239-1242

Zarocostas, J. (2020). How to Fight an Infodemic? *Lancet*, 395 (10225):676.

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-29]

[DOR: 20.1001.1.24766933.1400.12.1.12.8]

[DOI: 10.52547/jspi.12.1.143]